

ONDERWIJS- en EXAMENREGELING

ROC MONDRIAAN

BRIN nummer: 27GZ

Naam school	School voor Economie Delft School voor Economie en Juridische Beroepen Den Haag	
Kwalificatie	Bedrijfsadministrateur	
Kwalificatiedossier	Financiële beroepen 2013	
Niveau	4	
Crebonummer	93212	
Cohort	2013 (kopklas gestapeld 2011 niveau 3)	
Leerwegen en opleidingsvarianten	Aantal leerjaren	
BOL	1	
BBL	n.v.t.	

INLEIDING.....	2
1. OPLEIDING	3
1.0 Je school.....	3
1.1 Inhoud van de opleiding	3
1.2 Inrichting van de opleiding	4
1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)	5
1.4 Loopbaan en burgerschap.....	6
1.5 Nederlands	6
1.6 Moderne vreemde talen.....	7
1.7 Rekenen	8
1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering	8
1.9 Begeleiding en ondersteuning	8
1.10 Studievoortgang en toetsing.....	9
1.11 Klachtenprocedure en beroepsprocedure	12
1.12 Gedragscode	12
1.13 Mondriaanpas	14
1.14 Lesrooster en aanwezigheid.....	15
1.15 Reglementen	16
2. EXAMINERING	17
2.1 Kwalificatiedossier	17
2.2 Examenprogramma	17
2.3 Diploma-eisen.....	21
2.4 Nederlands	21
2.5 Moderne Vreemde Talen.....	21
2.6 Rekenen	22
2.7 Examenreglement.....	23
2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen	24
2.9 Beroepsprocedure	24
BIJLAGEN.....	25
1. Enkele belangrijke begrippen	26
2. centraal examenreglement beroepsopleidingen roc mondriaan	28
3. Examencommissie.....	33
4. Commissie van Beroep voor de Examens	33
5. Klachtencommissie ROC Mondriaan.....	33
6. Niveaubeschrijvingen Nederlands.....	34
7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen	35
8. Beschrijving rekenvaardigheden	36
9. Overzicht competenties	37

INLEIDING

Beste student,

De Onderwijs- en Examenregeling (afgekort: Oer) is geschreven om je inzicht te geven in de opleiding waarvoor je je hebt ingeschreven bij ROC Mondriaan. Het is belangrijk om deze Oer goed te lezen en er regelmatig dingen in op te zoeken, omdat het een naslagwerk is tijdens je studie. In de Oer staat ook vermeld wat je van de school kunt verwachten en wat de school van jou verwacht. Met andere woorden: wat je rechten en plichten zijn als student van Mondriaan.

Deze Oer bestaat uit twee delen. In het hoofdstuk *Opleiding* staat beschreven wat je tijdens de opleiding leert en lees je over onze werkwijze. Ook krijg je informatie over het beroep waarvoor je wordt opgeleid en over hoe de opleiding is ingericht. In het hoofdstuk *Examinering* staat hoe en wanneer wordt beoordeeld of je voldoende geleerd hebt. Als blijkt dat je aan de eisen voldoet, krijg je het diploma.

Bij deze Oer hoort het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan (bijlage 2). In dit reglement zijn de rechten en plichten van jou, de student, en van de school, ROC Mondriaan, ten aanzien van de examinering vastgelegd.

Deze Oer is geldig voor het cohort dat op het voorblad vermeld staat (een cohort is een groep studenten die in hetzelfde studiejaar aan een bepaalde opleiding begint).

De Oer wordt gepubliceerd voordat de opleiding start en is te downloaden van de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl. Als zich wijzigingen voordoen, word je daar schriftelijk van op de hoogte gesteld. De wijzigingen worden opgenomen in de online versie van de Oer. De meest actuele versie is dus te vinden op de bovengenoemde website.

De opleiding die in deze Oer beschreven wordt, werkt volgens de uitgangspunten van de Beroepsgerichte Kwalificatiestructuur MBO. Het gaat er niet alleen om dat je kennis verwerft, maar ook dat je deze kennis weet toe te passen in je beroep, dat je de houding aanneemt die past bij je beroep en dat je inzicht hebt om problemen op te lossen die je in je beroep zult tegenkomen.

Jouw opleiding valt onder het aanbod van de School voor Economie Delft en de School voor Economie en Juridische beroepen Den Haag.

Veel succes bij het doorlopen van deze opleiding.

M. Gaarenstroom (Onderwijsmanager Delft)
R. Berkenbosch (Onderwijsmanager Den Haag)

1. OPLEIDING

1.0 Je school

Je volgt een beroepsopleiding bij de School voor Economie Delft of de School voor Economie en Juridische Beroepen Den Haag. Je volgt de lessen in het schoolgebouw aan de Brasserskade (Delft) of de Aspasiaalaan (Den Haag). Beide scholen tellen ongeveer 800 studenten en er werken ongeveer 45 docenten op elke school.

De onderwijsmanager van de school heeft de leiding. In Delft is dat dhr. M. Gaarenstroom en in Den Haag dhr. R. Berkenbosch.

1.1 Inhoud van de opleiding

De bedrijfsadministrateur is werkzaam op de administratie van een bedrijf of instelling. Zijn primaire taak is om inzicht te creëren in de financiële positie van het bedrijf, ten behoeve van het management en externe belanghebbenden. Daarnaast is de bedrijfsadministrateur betrokken bij het creditmanagement en verricht hij ook administratieve taken die niet per se financieel van aard zijn. Kenmerkend voor deze functie is de noodzaak goed inzicht in het boekhouden te hebben, en overzicht over de gehele administratie met haar subadministraties. Ook moet de bedrijfsadministrateur zich bewust zijn van de fiscale gevolgen van zijn handelingen in de boekhouding. De werkzaamheden zijn enerzijds gericht op het bijwerken en controleren van de dagboeken, anderzijds assisteert de bedrijfsadministrateur bij de periodeafsluitingen en de aangifte omzetbelasting. Hij kan relatief snel als vervanger optreden voor lager gekwalificeerde medewerkers op de subadministraties.

De onderstaande kerntaken en werkprocessen komen overeen met het kwalificatiedossier 'Financiële Beroepen', vastgesteld per 1 augustus 2013 en te downloaden bij www.ecabo.nl.

Kerntaken

Bij deze kop-opleiding werk je aan de onderstaande kerntaken uit de kolom ADM. De niveau 4 stapeling bestaat uit kerntaak 2 en de werkprocessen 4.1, 4.4 en 4.5.

De afgeronde onderdelen van FAM (niveau 3) maken tevens deel uit van de opleiding op niveau 4. De in niveau 3 afgeronde onderdelen van niveau 4 maken tevens deel uit van het niveau 4 diploma.

Bedrijfsadministrateur (ADM)		FAM	ADM
Kerntaak 1: Houdt de dagboeken bij			
1.1	Werkt het inkoopboek bij	x	x
1.2	Werkt het verkoopboek bij	x	x
1.3	Werkt het bankboek bij	x	x
1.4	Werkt het kasboek bij	x	x
Kerntaak 2: Verricht werkzaamheden mbt periodeafsluitingen en belastingaangiften			
2.1	Verricht boekingen in het memoriaal		x
2.2	Verricht werkzaamheden voor de periodeafsluiting		x
2.3	Treft voorbereidingen voor de aangifte omzetbelasting		x
Kerntaak 3: Verricht activiteiten voor het debiteuren- en crediteurenbeheer			
3.1	Voert stamgegevens in en wijzigt deze	x	x
3.2	Stelt facturen op en controleert deze	x	x
3.3	Bewaakt betalingstermijnen, verricht activiteiten voor de invordering	x	x
3.4	Controleert inkoopfacturen en act. voor fiattering van inkoopfacturen	x	x

Kerntaak 4: Houdt kwantiteitenregistraties bij			
4.1	Houdt een projectadministratie bij of controleert deze		x
4.2	Houdt een urenadministratie bij	x	x
4.3	Houdt administraties v kwantitatieve gegevens bij of controleert deze	x	x
4.4	Instrueert over het gebruik van administratieve systemen		x
4.5	Beheert de kas		x

1.2 Inrichting van de opleiding

In elk schooljaar zijn 4 periodes van ongeveer 10 weken ingeroosterd. Bij de BOL opleiding is één van deze periodes een stageperiode.

De niveau 3 en 4 opleidingen van de kwalificatie 'Financiële beroepen' zijn gestapeld. Dit wil zeggen dat een student na afronding met een diploma van de tweejarige niveau 3 opleiding (Financieel administratief medewerker) in het derde vervolgjaar het niveau 4 diploma Bedrijfsadministrateur kan behalen. Tijdens het tweede jaar van de niveau 3 opleiding wordt in de zogenaamde 'vrije ruimte' al een aantal kerntaakonderdelen van niveau 4 in het lesprogramma aangeboden.

De kerntaakonderdelen behorend bij het beroep oefen je in de bedrijfssimulaties en in de projecten. Om dit goed te ondersteunen krijg je tevens theorielessen aangeboden, zoals bedrijfsadministratie en bedrijfseconomie.

Er wordt veel aandacht besteed aan de vakken Nederlands, Engels en rekenen. Van "loopbaan en burgerschap" is het onderdeel Burgerschap in jaar 2 van niveau 3 afgesloten. In jaar 3 staat het onderdeel Loopbaan nog steeds op het programma. Per lesweek is er een aantal (4 tot 5) ingeroosterde (verplichte) zelfstudie-uren onder begeleiding. In deze uren werk je aan opdrachten die je bij de verschillende vakken hebt gekregen. In het kader van de z.g.n. 'vrije ruimte' worden er in samenwerking met de Haagse Hogeschool en In Holland onderdelen aangeboden om de doorstroom naar het HBO te bevorderen. Het gaat hierbij om wiskunde en Algemene Economie.

In het onderstaand blokkenschema's zie je de opbouw van de 1 jarige opleiding Bedrijfsadministrateur.

Bedrijfsadministrateur

Opleidingsvariant : kopklas, gestapeld BOL

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
	School 1 dag BPV 4 dagen		School 2 dagen BPV 3 dagen		School		School	
1	Kerntaak 2, 4		Kerntaak 2		Kerntaak 2		Kerntaak 2	
	Simulatie	3	Simulatie	3	Simulatie	5	Simulatie	5
	Kennis, vaardigheden	2	Kennis, vaardigheden	6	Kennis, vaardigheden	7	Kennis, vaardigheden	7
	Nederlands	1	Nederlands	2	Nederlands	3	Nederlands	3
	Engels	1	Engels	2	Engels	3	Engels	3
	Rekenen		Rekenen	1	Rekenen	1	Rekenen	1
	SLB		Wiskunde/AE (HBO)	1	Wiskunde/AE (HBO)	5	Wiskunde/AE (HBO)	5
Begeleid zelfstandig		Begeleid zelfstandig		Begeleid zelfstandig	4	Begeleid zelfstandig	4	
Lessen per week	7	Lessen per week	15	Lessen per week	28	Lessen per week	28	

1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)

Een belangrijk onderdeel van de opleiding is de beroepspraktijkvorming (BPV). De BPV vindt plaats in een door het kenniscentrum ECABO erkend leerbedrijf.

Jijzelf neemt het initiatief voor het zoeken en vinden van een geschikte BPV-plek. Je maakt gebruik van het bedrijvenregister van ECABO en van je persoonlijke netwerk (familie, vrienden etc.). De BPV-coördinator van de school en je SLB-er ondersteunen je bij het vinden van een geschikte BPV-plek. Indien je zelf geen BPV-plek kunt vinden (uiterlijk 4 weken vóór de start van de BPV), krijg je er een toegewezen van de school. Je bent verplicht deze BPV-plek te accepteren.

Tijdens de BPV oefen je beroepsactiviteiten bij een bedrijf of instelling (de BPV-verlener) in een werkelijke arbeidssituatie. In de BPV worden competenties en (onderdelen van) kerntaken geoefend en beoordeeld. Om in aanmerking te komen voor een diploma moet de beoordeling van de BPV met een voldoende resultaat zijn afgesloten. De eindbeoordeling van de BPV is voldoende als:

1. De in de opleiding aangeboden stage is gelopen en aan het aantal uren (evenredig verspreid over de periode), zoals vermeld in de BPVO, is voldaan.
2. Er in bovenstaande stage een voldoende is gescoord voor het onderdeel "Functioneert als werknemer" van de Economische dimensie van loopbaan en burgerschap. Het beoordelingsformulier vind je in het BPV-werkboek.
3. Er minimaal 3 werkprocessen uit het kwalificatiedossier zijn uitgevoerd en beschreven door jou in het BPV-verslag en met minimaal voldoende resultaat zijn afgesloten. Hiervoor worden speciale beoordelingsformulieren gebruikt die in het BPV-werkboek staan. Bij de BOL-opleiding is de beoordeling ontwikkelingsgericht.

Ad 1: Het is niet toegestaan om per dag langer te werken om zo eerder het totaal aantal vereiste uren te bereiken met tot gevolg dat de BPV-periode eerder wordt afgesloten.

Welke en hoeveel werkprocessen kunnen worden uitgevoerd zal afhangen van de specifieke situatie en mogelijkheden bij de BPV-verlener. Je moet minimaal 3 werkprocessen in de BPV gedaan hebben met een voldoende beoordeling (bol).

Er wordt altijd gewerkt met "tussenbeoordelingen" voorafgaand aan de echte beoordeling. Op deze wijze word je tijdig op de hoogte gesteld van je functioneren, zodat je dat eventueel nog kunt verbeteren.

Tijdens de BPV word je begeleid door een BPV-docent en een begeleider van de BPV-verlener. ROC Mondriaan is, na zorgvuldig overleg met de BPV-verlener, verantwoordelijk voor de eindbeoordeling van de BPV-periode.

Er is één BPV-periode van ongeveer 20 weken. Je werkt de eerste 10 weken 4 dagen per week (30,4 klokuren), in de tweede tien weken werk je 3 dagen per week (23 klokuren) in een door de Ecabo goedgekeurd leerbedrijf.

In de BPV periode dien je een minimum aantal uren stage te lopen wat tot gevolg kan hebben dat de gebruikelijke schoolvakanties niet op jou van toepassing zijn tijdens de BPV.

Voorafgaand aan de BPV (BOL) wordt op school gewerkt aan een goede BPV-voorbereiding. Dit gebeurt a.d.h.v. een BPV-werkboek in de lessen SLB. Ook zal er in de aanloop naar de BPV regelmatig contact zijn tussen de klas en de BPV-coördinator van de school.

Voorafgaand aan de BPV wordt een BPV-overeenkomst opgesteld. Deze overeenkomst wordt getekend door jou als student, door het leerbedrijf en ROC Mondriaan. In de BPV-overeenkomst worden zowel de inhoud van de BPV beschreven (de te beoordelen onderdelen), als de rechten en plichten van de student, het leerbedrijf en ROC Mondriaan.

Als zich tijdens de BPV problemen voordoen, of als er sprake is van voortijdige beëindiging van de BPV, moet je dit direct bespreken met de studieloopbaanbegeleider en/of de BPV-docent. Zij proberen in gezamenlijk overleg tot een oplossing te komen. Indien het probleem niet naar tevredenheid wordt opgelost, kun je je conform artikel 8 van het *Studentenstatuut* wenden tot de directie (zie www.rocmondriaan.nl).

1.4 Loopbaan en burgerschap

De school heeft de taak jou voor te bereiden op een loopbaan en deelname aan de maatschappij. Dit gebeurt vooral in de lessen loopbaan en burgerschap.

Bij het onderdeel *loopbaan* leer je tijdens je opleiding na te denken en te beslissen over zaken als: Waar ben ik goed in? Wat voor een baan/werkplek zoek ik? Welke mogelijkheden heb ik nu? Wat moet ik (nog) leren of ondernemen om dit doel te bereiken? Welke contacten heb ik nodig? Hoe kan ik mijn eigen loopbaan sturen?

Bij het onderdeel *burgerschap* in de lessen gaat het onder andere over:

- Meedoen in het politieke domein: bijvoorbeeld stemmen.
- Als werknemer functioneren: onder andere je rechten en plichten als werknemer, het omgaan met collega's.
- Als kritisch consument functioneren: onder andere rechten en plichten in Nederland, informatie over consumentenorganisaties.
- Deelnemen aan sociale verbanden: je leert onder andere de verschillen en overeenkomsten kennen van verschillende culturen in Nederland; respect voor cultuurverschillen.
- Zorgen voor de eigen gezondheid.

Gedurende de opleiding moet je voldoen aan de eisen die vanuit school worden gesteld aan de onderdelen loopbaan en burgerschap. Je moet aanwezig zijn in de lessen en verplicht deelnemen aan bepaalde activiteiten en opdrachten uitvoeren. Dit is nodig voor het behalen van het diploma.

In het examenplan van deze Oer (zie hoofdstuk 2) krijg je meer informatie over de eisen die aan jou worden gesteld voor loopbaan en burgerschap. Het onderdeel Burgerschap is bij deze gestapelde opleiding afgesloten in jaar 2.

Bewaking voortgang Loopbaan

Om je ontwikkeling als student te kunnen monitoren, wordt elk afgesloten onderdeel door de school geregistreerd in een digitaal studentenvolgsysteem. Hierin worden voor het onderdeel Loopbaan rapportages van periodieke (jaarlijkse) functioneringsgesprekken afgetekend wanneer je voldaan hebt aan je inspanningsverplichting. Ook als je niet voldaan hebt aan de inspanningsverplichting wordt dit geregistreerd.

In de gesprekken met je SLB-er wordt de voortgang van je ontwikkeling besproken. Van elk gesprek wordt een korte notitie gemaakt door je SLB-er in het volgsysteem.

Je SLB-er bespreekt periodiek de voortgang met alle docenten die aan jou lesgeven. De voortgangvergadering formuleert vervolgens een studieadvies op maat. De SLB-er vermeldt dit studieadvies op je rapport.

1.5 Nederlands

1.5.1 Generieke exameneisen Nederlands

Voor elke opleiding gelden uitstroomeisen ten aanzien van de beheersing van het Nederlands. Deze eisen zijn vastgelegd in het kwalificatiedossier. Ze zijn beschreven voor de vijf deelvaardigheden, te weten: 'luisteren', 'lezen', 'gesprekken voeren', 'spreken' en 'schrijven'. Voor deze opleiding is dat niveau 3F (zie de tabel in paragraaf 2.4).

Gedurende de hele opleiding krijg je lessen Nederlands aangeboden. In deze lessen werk je aan het onderhouden of verhogen van je taalniveau voor de vijf deelvaardigheden. Tijdens de lessen m.b.v. de computer en de uren begeleid zelfstandig kun je ook achterstanden inhalen, vooruit werken of - in overleg met je docent - extra modules doen. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van ondersteunende software om extra te oefenen of om oefeningen op een hoger niveau te doen.

Je krijgt bij de 1-jarige opleiding minimaal 1 keer een niveaubepaling, waarin wordt vastgesteld wat op dat moment jouw taalniveau is.

Aan het eind van elke periode doe je een aantal voortgangstoetsen. Hiervoor krijg je een beoordeling. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk taalniveau je de opdracht hebt gemaakt. Een overzicht van deze resultaten staat op je rapport, dat je na elke periode uitgereikt krijgt.

Je krijgt een examen Nederlands, dat bestaat uit de onderdelen lezen, luisteren, spreken, gesprekken voeren en schrijven. Het is mogelijk dat lezen en luisteren wordt geëxamineerd met een centraal ontwikkeld digitaal examen. Op school zul je hier meer informatie over ontvangen.

1.5.2. Beroepsgerichte exameneisen Nederlands voor het beroep

Het correct kunnen uitvoeren van de examenopdrachten (v g) tijdens het examenproject behorend bij KT 3 impliceert dat 'leesvaardigheid' en 'schrijfvaardigheid' op niveau 3F worden beheerst. Voor 'spreekvaardigheid' zijn geen concrete beroepseisen benoemd. 'Luistervaardigheid' (Niveau 3F) komt terug in het onderdeel *telefoongesprek met een debiteur*. Dit onderdeel van het examenproject wordt om organisatorische redenen apart geëxamineerd op niveau 3F en weegt mee binnen kerntaak 3.

1.6 Moderne vreemde talen

Voor deze opleiding gelden uitstroomseisen ten aanzien van de beheersing van het Engels. Deze eisen zijn vastgelegd in het kwalificatiedossier. Ze zijn beschreven voor de vijf deelvaardigheden, te weten: 'luisteren', 'lezen', 'gesprekken voeren', 'spreken' en 'schrijven'. In tabel bij hoofdstuk 2 'Examinering' worden de eisen weergegeven die bij jouw opleiding gesteld zijn (paragraaf 2.5).

Gedurende de hele opleiding krijg je lessen in Engels aangeboden. Tijdens de lessen m.b.v. de computer en de uren begeleid zelfstandig kun je ook achterstanden inhalen, vooruit werken of - in overleg met je docent - extra modules doen. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van ondersteunende software om extra te oefenen of om oefeningen op een hoger niveau te doen.

Aan het eind van elke periode doe je een aantal voortgangstoetsen. Hiervoor krijg je een beoordeling. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk taalniveau je de opdracht hebt gemaakt. Een overzicht van deze resultaten staat op je rapport, dat je na elke periode uitgereikt krijgt.

1.6.1 Generieke exameneisen Engels niveau 4

Je krijgt een examen Engels op basis van de generieke eisen Engels in het mbo. In de tabel in paragraaf 2.5 vind je de uitstroomseisen. Het eindcijfer voor Engels moet ten minste een 5 zijn. De generieke eisen voor niveau 4 komen overeen met de beroepsgerichte eisen voor Engels, behalve voor het onderdeel 'gesprekken voeren'.

Examens voor de deelvaardigheden die in jaar 2 van niveau 3 onder kwalificerende omstandigheden met een voldoende resultaat zijn afgesloten op het vereiste generieke niveau, behorend bij niveau 4, blijven 2 jaar geldig en tellen mee in de berekening van het eindcijfer in niveau 4. Zie hiervoor het examenplan 'Generiek'.

1.6.2 Beroepsgerichte mvt-eisen voor het beroep

Voor deze opleiding gelden uitstroomseisen ten aanzien van de beheersing van het Engels. Deze eisen zijn vastgelegd in het kwalificatiedossier. Ze zijn beschreven voor de deelvaardigheden, te weten:

'lezen B1', 'schrijven A2' en 'gesprekken voeren B1'.

Voor luisteren en spreken zijn geen concrete beroepsgerichte uitstroomseisen vastgelegd. Bovenstaande drie vaardigheden worden aangeleerd tijdens de lessen Engels en door middel van aparte, beroepsgerichte examens wordt vastgesteld of je het niveau beheerst. Zie hiervoor het examenplan.

1.7 Rekenen

1.7.1 Generieke exameneisen rekenen

Voor elke opleiding gelden uitstroomeisen ten aanzien van de beheersing van de rekenvaardigheid. Voor deze opleiding is dat niveau 3F voor de onderdelen: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden. Het is mogelijk dat rekenen geëxamineerd wordt met een centraal ontwikkeld digitaal examen. Op school zul je hier meer informatie over ontvangen. Vanuit het beroep worden er ook eisen gesteld aan de beheersing van het rekenen. Zie 1.7.2. hieronder en tevens hoofdstuk 2 'Examinering' paragraaf 2.6 voor meer informatie over de verschillende niveaus.

Gedurende de hele opleiding krijg je lessen rekenen aangeboden. Je kunt in je eigen tempo aan je niveau werken, doordat je de meeste opdrachten achter de computer maakt. Ook tijdens de uren in het Open Leercentrum wordt je de gelegenheid geboden eventuele achterstanden in te halen, vooruit te werken of extra modules te doen.

Je krijgt bij de 1-jarige opleiding minimaal 1 keer een niveaubepaling, waarin wordt vastgesteld wat op dat moment jouw rekenniveau is. De resultaten van deze metingen worden vermeld op je rapport.

1.7.2 Beroepsgerichte exameneisen rekenen

De rekeneisen vanuit het beroep liggen voor de opleiding Bedrijfsadministrateur voor 3 deelvaardigheden op hetzelfde niveau als de generieke rekeneisen (3F). Voor 'Meten en Meetkunde' is dat 2F.

1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering

Bij de 1 jarige BOL-opleiding heb je in elke periode onderwijs op school. Hiernaast heb je in periode 1 en 2 BPV.

Tijdens de perioden op school krijg je 7(periode 1), 15 (periode 2), 28 (periode 3,4) verplichte lessen per week aangeboden (BOL), zie hiervoor de blokkenschema's bij paragraaf 1.2. Deze lessen zijn ingeroosterd en bij elke les wordt je aan- en afwezigheid bijgehouden. Dit noemen we 'begeleide uren op school'. De uren die je op je stageplaats doorbrengt noemen we 'begeleide uren in de BPV'. Behalve deze begeleide uren verwachten wij dat je zelf ook nog de nodige tijd aan je studie besteedt (bijvoorbeeld huiswerk). Dit noemen we "onbegeleide uren".

In de schema's hieronder vind je het aantal studiebelastingsuren, onderverdeeld in begeleide uren op school en in de BPV en onbegeleide uren.

Bedrijfsadministrateur	Jaar 3, BOL (gestapeld op Niveau 3)				
	Leerjaar 3 (kopjaar)				
Periode	9	10	11	12	Tot.
BPV	273	227			500
begeleide uren school	55	100	175	155	485
Totaal begeleide uren	328	327	175	155	985
Onbegeleide uren	72	73	225	245	615
Totaal	400	400	400	400	1600

1.9 Begeleiding en ondersteuning

Je studieloopbaanbegeleider (SLB-er) is je eerste aanspreekpunt voor al je vragen over de opleiding. Je hebt regelmatig, maar minstens eenmaal per periode, contact met je slb-er over je studievoortgang. Je SLB-er verwijst je zo nodig naar een deskundige (bijv. counsellor, schoolmaatschappelijk werker, teamcoördinator, examensecretaris) binnen ROC Mondriaan voor het beantwoorden van vragen en

oplossen van problemen. Maar je kunt natuurlijk zelf ook direct contact met bovenstaande mensen opnemen.

Tijdens de BPV word je begeleid door de BPV-begeleider van het stagebedrijf en de BPV-begeleider van de school. Vóór aanvang van de BPV krijg je te horen wie je BPV-begeleider van de school is. Tijdens de BPV kun je natuurlijk ook altijd contact opnemen met je studieloopbaanbegeleider.

De school vindt goede contacten met ouders erg belangrijk. Daarom wordt er 2 maal per jaar een ouderavond georganiseerd en is er aan het begin van de studie een informatieavond voor ouders. Je SLB-er zal, als je jonger bent dan 18 jaar, contact opnemen met je ouders als het niet goed gaat met je studievoortgang (onvoldoende resultaten, verzuim etc.). Ouders van studenten die minderjarig zijn ontvangen minimaal 1x per periode een schriftelijk overzicht van je aanwezigheid op school.

1.10 Studievoortgang en toetsing

Tijdens de opleiding worden er toetsen afgenomen. De inhoud van de toetsen zijn voorbereidend voor de examens en hebben daardoor een voorspellende waarde voor het behalen van het diploma. Toetsen zijn bedoeld om de ontwikkeling van de student te volgen. De resultaten van toetsen hebben geen invloed op de resultaten van de examens. De resultaten van de toetsen worden gebruikt voor het studieadvies dat de opleiding geeft.

Gedurende de opleiding wordt je studievoortgang regelmatig met je besproken door de studieloopbaanbegeleider aan de hand van jouw resultaten, je houding en inzet. Deze worden onder meer bepaald door je gedrag in de groep/klas, of je altijd aanwezig bent, afspraken nakomt, etc. Je ontvangt drie keer per jaar een overzicht (rapport) over de voortgang van jouw opleiding. Het studieadvies dat de docenten en je SLB-er geven vind je terug op je rapport bij het onderdeel 'studieadvies'. Dit studieadvies is gebaseerd op je inzet, je aanwezigheid, je beroepshouding en de door jou behaalde resultaten.

Op het rapport dat je krijgt wordt onderscheid gemaakt tussen 'ontwikkelingsgerichte' **toetsen**, ook wel voortgangstoetsen genoemd en 'kwalificerende' **examens**, dit zijn de examenonderdelen (examenprojecten en examens). Op het rapport staat vermeld hoe je dit onderscheid kunt zien. Bij deze opleiding beginnen alle examenonderdelen met een '*' sterretje.

Tijdens de BPV wordt je studievoortgang bijgehouden door jezelf, je BPV-docent en je begeleider van het stagebedrijf. Je vult zelfbeoordelingen in en bespreekt deze met je bedrijfsbegeleider, je bedrijfsbegeleider vult tussen- en eindbeoordelingen in en je BPV docent van de school controleert of de juiste procedure is gevolgd en kent de totaalbeoordeling toe en vermeldt deze op je rapport. Alle procedures en formulieren vind je in het 'Werkboek BPV' dat je tijdens de opleiding ontvangt.

Bij de start van je opleiding ontvang je informatie over de Onderwijs- en Examen regeling (Oer). Op basis van de resultaten van de toets- en examenonderdelen uit de Oer kan worden vastgesteld of je studievoortgang voor het betreffende schooljaar voldoende is.

Je houding en gedrag moeten passen binnen de Mondriaan gedragscode en de Mondriaan internetcode. Je kunt deze codes vinden op de website (www.rocmondriaan.nl).

In het deelnemersstatuut staan rechten en plichten van de student vermeld, o.a. ten aanzien van de aanwezigheidsplicht bij de lessen, en de mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden bij het niet nakomen van deze verplichtingen.

Bij onvoldoende resultaten / houding / inzet / aanwezigheid volgt een gesprek met jou en je studieloopbaanbegeleider. Als dit gesprek niet tot aantoonbare verbetering op de korte termijn leidt, wordt er door je studieloopbaanbegeleider in een tweede gesprek schriftelijke afspraken met je gemaakt. Deze moeten worden ondertekend door jou, je studieloopbaanbegeleider en -indien je jonger bent dan 18 jaar- door een ouder/verzorger.

Als de schriftelijke afspraken niet worden nageleefd, volgt er een gesprek met de onderwijsmanager en de ouder(s) en/of verzorger(s) (indien je jonger bent dan 18 jaar). Dit kan leiden tot een negatief studieadvies en dit komt in je voortgangsdossier.

Dit betekent dat je:

- het advies van de onderwijsmanager volgt om een andere opleiding, leerweg of niveau te gaan doen;
- of de gelegenheid krijgt om binnen de door de onderwijsmanager gestelde termijn de afspraken alsnog na te komen. De termijn en gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Indien bij de tweede mogelijkheid binnen de afgesproken termijn onvoldoende verbetering optreedt, wordt een schriftelijk bindend negatief studieadvies gegeven. In dat geval wordt de afgesloten onderwijsovereenkomst beëindigd. Ben je het niet eens met het bindend negatief studieadvies dan kun je binnen 2 weken na dagtekening van het besluit van de onderwijsmanager schriftelijk bezwaar aantekenen bij de Directeur, Waldorpstraat 41, 2521 CA Den Haag.

De Directeur kan, nadat hij jou heeft gehoord, het negatieve studieadvies nietig verklaren (je hoeft dan dus niet te stoppen met jouw opleiding) of overnemen. Dit besluit wordt jou schriftelijk medegedeeld en er staat ook in waarom de directeur zo heeft besloten. Ben je het niet eens met dat besluit, dan kun jij je wenden tot de klachtencommissie .

TOETSPLAN BEROEPSSPECIFIEK

Opleiding	Bedrijfsadministrateur (BOL)	Crebo	93212
Cohort	2013	Kwalificatiedossier	2013

Naam toets		Inhoud	Kerntaken Werkprocessen	Toetsvorm	Resultaat	Periode **
1	Voortgang BE	Bedrijfseconomie	2.1, 2.2, 2.3	Schriftelijk	Cijfer	9
2	Voortgang FE	Fiscale economie	2.1, 2.2, 2.3	Schriftelijk	Cijfer	10
3	Wiskunde 1	Inleiding wiskunde doorstroom HBO	n.v.t.	Schriftelijk	Cijfer	11
4	Wiskunde 2	Vervolg wiskunde doorstroom HBO	n.v.t.	Schriftelijk	Cijfer	12
5	Algemene Economie 1	Micro economie doorstroom HBO	n.v.t.	Schriftelijk	Cijfer	11
6	Algemene Economie 2	Macro economie doorstroom HBO	n.v.t.	Schriftelijk	Cijfer	12

** Vier perioden in leerjaar 3 gestapeld (9 t/m 12)

TOETSPLAN GENERIEK

Opleiding	Bedrijfsadministrateur (BOL)	Crebo	93212
Cohort	2013	Kwalificatiedossier	2013

Naam toets		Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	Periode
1	Nederlands Luisteren	Luistervaardigheid 3F	Computerafname	Cijfer	10
2	Nederlands Lezen	Leesvaardigheid 3F	Computerafname	Cijfer	10
3	Nederlands Schrijven	Schrijfvaardigheid 3F	Schriftelijk	cijfer	11
4	Engels thema's	Our 10th anniversary	Schriftelijk	O/V/G	10
5	Engels thema's	Come and see our product launch	Schriftelijk	O/V/G	11
6	Rekenen	Voortgangstoets 3F diverse vaardigheden	Computerafname	cijfer	9
7	Rekenen	Voortgangstoets 3F diverse vaardigheden	Computerafname	cijfer	10
8	Loopbaan en Burgerschap	Kwalificatie-eisen Loopbaan en Burgerschap	Inspanningsverplichting zie Examenplan		

1.11 Klachtenprocedure en beroepsprocedure

Je kunt een klacht indienen over de volgende onderwerpen:

1. Kwaliteit van onderwijs en begeleiding op school

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van jouw onderwijs of begeleiding op school, bespreek je dit in eerste instantie met je studieloopbaanbegeleider. Als je niet tevreden bent over de afhandeling, dan vraag je een beslissing van de onderwijsmanager. Ben je niet tevreden met de beslissing, dan kan je binnen twee weken een verzoek tot herziening van de beslissing indienen bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

2. Kwaliteit van de begeleiding tijdens de BPV

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van de begeleiding in de beroepspraktijkvorming dan bespreek je dit zo mogelijk met de begeleider van de betreffende organisatie en zo nodig ook met de studieloopbaanbegeleider. Voldoet dit niet aan je verwachtingen, dan vraag je een beslissing van de onderwijsmanager. Ben je niet tevreden met de beslissing van de onderwijsmanager, dan kun je een verzoek tot herziening van de beslissing aanvragen bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

3. (Seksuele) intimidatie, pesten, discriminatie, agressie of geweld

In geval van (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie of geweld kun je een klacht indienen bij de vertrouwenspersoon van ROC Mondriaan, of bij de directeur of de klachtencommissie. De behandeling van dit soort klachten is met speciale voorwaarden omringd.

Een aantal beslissingen is zo belangrijk dat zij genoemd zijn in het Deelnemersstatuut.

1. Bindend negatief studievoorschrift/ Beëindiging onderwijsovereenkomst/ Schorsing en verwijdering

Je kunt bezwaar maken bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

2. Uitslag van een examen

Je kunt bezwaar maken bij de examencommissie en vervolgens in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens (voor reglement zie website).

NB: zie ook <http://www.rocmondriaan.nl>, zoekterm: klachtenregelingen, Deelnemersstatuut. Klachten kun je indienen via: klachten@rocmondriaan.nl.

1.12 Gedragscode

ROC Mondriaan is een onderwijsinstelling die opleidt voor de arbeidsmarkt en deelname aan de Nederlandse samenleving. ROC Mondriaan is een neutraal instituut, wat betekent dat bijeenkomsten met een geloofs- en/of politiek karakter niet zijn toegestaan en dat er geen voorzieningen worden geboden voor geloofs- en/of politieke uitingen.

ROC Mondriaan wil studenten en personeel een stimulerend leer- en werkklimaat bieden. Om dit te bereiken is het belangrijk dat we vanuit dezelfde kernwaarden afspraken maken over de omgang met elkaar. Onze gedragscode beschrijft deze kernwaarden, de normen en het daarbij gewenste gedrag. Tegenover het individuele recht op goed onderwijs en een goede werkgever heeft iedereen de plicht zich aan afspraken te houden.

Deze gedragscode biedt een kader om ons eigen gedrag en dat van anderen aan te toetsen. De gedragscode is de basis, het uitgangspunt van waaruit iedereen keuzes maakt. Bij het maken van dergelijke keuzes biedt de code duidelijkheid. Het is tevens een stimulans om met elkaar te praten over wat ons beweegt en elkaar vragen te stellen.

Voor wie, waar en wanneer?

Deze gedragscode is van toepassing op alle studenten en personeelsleden van ROC Mondriaan. De code geldt in alle gebouwen en aanpalende terreinen / pleinen van ROC Mondriaan. Daarnaast is de code ook van toepassing tijdens georganiseerde buitenschoolse activiteiten. De code geldt ook voor iedereen die zich bevindt in een Mondriaanlocatie, maar geen student of personeelslid is.

De zeven kernwaarden van ROC Mondriaan zijn:

- Gemeenschapszin
- Integriteit
- Professionaliteit
- Respect
- Veiligheid
- Verantwoordelijkheid
- Vertrouwen

Respect en gemeenschapszin

Binnen ROC Mondriaan werken studenten en personeel samen aan goed onderwijs.

Dit lukt alleen als er respect is voor de ander en de omgeving. In ons gedrag en in onze woorden erkennen we de positie en verantwoordelijkheid van anderen binnen onze school.

Samenwerken betekent sociaal zijn en elkaar respecteren, al zijn we niet hetzelfde. We komen uit verschillende gezinnen en culturen. We hebben een verschillende religie of levensovertuiging. We zijn man of vrouw. We verschillen in leeftijd, lengte, seksuele voorkeur of lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden.

We respecteren dat ROC Mondriaan een neutrale onderwijsinstelling is.

Voor een goede samenwerking is het noodzakelijk dat we aanspreekbaar zijn op ons gedrag en dat we anderen aanspreken op ongewenst gedrag tegenover ons zelf of anderen. Respectvol omgaan met de omgeving wil zeggen samen zorg dragen voor de gebouwen, pleinen en de buurt, door ervoor te zorgen dat alles er netjes uit ziet en er geen rommel achter blijft of zaken beschadigen.

Respect en gemeenschapszin leiden tot de volgende afspraken:

- We volgen aanwijzingen van docenten en ander onderwijzend personeel, leidinggevenden of conciërges op
- We intimideren, discrimineren en pesten niet; we gebruiken geen enkele vorm van geweld, noch fysiek, noch verbaal
- We komen afspraken na
- We nemen elkaar serieus en helpen elkaar; we kleineren niet
- We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag en zijn bereid ons eigen gedrag te verklaren
- We ruimen onze rommel op en spreken iedereen die dat niet doet erop aan
- We begroeten elkaar.

Vertrouwen en veiligheid

Iedereen is verantwoordelijk voor de fysieke en sociale veiligheid op school. Veiligheid is een wezenlijke voorwaarde om succesvol te kunnen leren en werken. We zorgen ervoor dat we zelf te vertrouwen zijn en nemen anderen serieus. Geweld, pesten, intimidatie, discriminatie en/of bedreiging worden niet getolereerd. Het spreekt vanzelf dat wapens en drugs verboden zijn.

Vertrouwen en veiligheid leiden tot de volgende afspraken:

- We spreken met elkaar en niet over elkaar; we roddelen niet over elkaar
- We beheersen ons bij ruzie of onenigheid. We zoeken op een professionele manier naar oplossingen. We praten het uit, eventueel met de hulp van derden
- We liegen of bedriegen niet
- We communiceren duidelijk; we spreken Nederlands
- We gaan zorgvuldig om met de privacy van anderen
- We scholen niet samen op een manier waardoor anderen zich geïntimideerd voelen
- We houden rekening met de gevoelens van anderen
- We houden ons aan de veiligheidsvoorschriften
- Als we iets weten, waardoor anderen gevaar lopen, melden we dat aan onze leidinggevende, begeleider of vertrouwenspersoon.

Verantwoordelijkheid, professionaliteit en integriteit

Samenwerken betekent verantwoordelijk zijn voor elkaar, voor een goede werksfeer, maar ook voor onze spullen en die van anderen.

Samenwerking betekent ook dat iedereen zich aan afspraken houdt. We spreken iemand erop aan, als hij/zij zich niet aan de afspraken houdt. Iedereen is hiervoor zelf verantwoordelijk. We verschuilen ons niet achter de verantwoordelijkheden van anderen.

Iedereen binnen ROC Mondriaan is aanspreekbaar op een professionele houding: we zorgen voor onze eigen deskundigheid en werken resultaatgericht.

Een professional kent en accepteert de verschillen in posities en verantwoordelijkheden van diverse functionarissen binnen de school.

Verantwoordelijkheid, professionaliteit en integriteit leiden tot de volgende afspraken:

- Personeel geeft zelf het goede voorbeeld: leidinggevenden aan personeel en studenten, docenten en overig personeel aan studenten. Een ouderejaars geeft het goede voorbeeld aan een jongere
- We accepteren de verantwoordelijkheden die horen bij de rol van anderen zonder ons hier achter te verschuilen
- We zorgen voor een goede voorbereiding van de lessen; we komen op tijd en spijbelen niet
- We gebruiken informatie alleen voor het doel waarvoor we het hebben gekregen
- We gaan zorgvuldig om met middelen (tijd en materialen) van anderen en/of de organisatie: we maken niets zoek, kapot of vies; we verspillen niets.
- We verzorgen ons uiterlijk en dragen kleding die past bij de functie. We dragen geen aanstootgevende kleding. Binnen de opleiding maken we afspraken over gepaste kleding voor studenten en personeel.

Naleving

Als medewerker of student van de Mondriaan gemeenschap werken we allemaal mee aan een veilig leer- en werkklimaat.

We zijn verantwoordelijk voor ons eigen handelen en gebruiken deze gedragscode daarbij als leidraad. Daarnaast stimuleren we anderen te handelen volgens de afspraken in deze gedragscode. Personeel geeft hierbij het goede voorbeeld: leidinggevenden, docenten, overig personeel. Een ouderejaars geeft het goede voorbeeld aan een jongere. Als we gedrag zien dat tegen de afspraken in gaat, spreken we de betrokkene(n) erop aan. Komen we er samen niet uit, dan nemen we contact op met onze leidinggevende / begeleider. Eventueel met de vertrouwenspersoon.

Bestaande reglementen, statuten en klachtenregelingen kunnen behulpzaam zijn bij het bieden van oplossingen.

1.13 Mondriaanpas

Alle studenten van ROC Mondriaan hebben een Mondriaanpas. Op je pas staat een foto. Deze foto wordt op school gemaakt, tijdens de intake-procedure. Bij het afhalen van de Mondriaanpas moet je jezelf legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (geen OV-jaarkaart). Je tekent voor ontvangst van de Mondriaanpas, waarmee je akkoord gaat met de algemene voorwaarden, zoals deze op de website vermeld staan. Je bent zelf verantwoordelijk voor de pas. De pas moet je op school altijd bij je hebben; hij geeft toegang tot het gebouw, is nodig voor deelname aan examens, geeft je toegang tot de faciliteiten op school en toont aan dat je een student van ROC Mondriaan bent.

Mocht je de Mondriaanpas toch een keer vergeten zijn, dan ben je verplicht een dagpas bij de beveiliging te halen. Kosten: 1,50 (alleen te chippen). Om deze dagpas te krijgen moet je jezelf legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (geen OV-jaarkaart). Bij verlies of diefstal van de Mondriaanpas meld je dit bij de informatiebalie van de campus waar je studeert. Als je stopt met de opleiding of als je diplomeert, moet je de Mondriaanpas inleveren. Iedere medewerker van ROC Mondriaan kan bezoekers en studenten vragen naar hun Mondriaanpas.

1.14 Lesrooster en aanwezigheid

Je wordt geacht 100% aanwezig te zijn bij de begeleide onderwijsactiviteiten op school en tijdens de beroepspraktijkvorming (BPV). Als je zonder bericht of toestemming afwezig bent, is dit ongeoorloofd verzuim. Regelmatig te laat komen is ook ongeoorloofd verzuim!

Verzuim is een onderwerp van gesprek met de studieloopbaanbegeleider en kan gevolgen hebben voor het vervolgen van je opleiding. De studieloopbaanbegeleider kan je aanspreken op ongeoorloofd verzuim. Wanneer dit niet tot verbetering leidt, dan wordt een afsprakenformulier opgesteld. Het niet nakomen van de afspraken kan leiden tot een bindend negatief studieadvies.

De school is wettelijk verplicht om ongeoorloofd verzuim van zowel BOL- als BBL-studenten te melden bij de afdeling Leerplicht van de gemeente. Je valt onder de Leerplichtwet tot je 18e verjaardag. Ben jij nog leerplichtig dan geldt een maximum van 16 uur les - of praktijkturen afwezigheid gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken. Bij het overschrijden van deze grens is de school verplicht daarvan melding te maken.

Maar ook tot je 23^e verjaardag zijn wij, wanneer je nog geen startkwalificatie hebt behaald, bij teveel verzuim verplicht dit te melden bij de overheid.

Voor het melden van een ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per 4 weken wordt geen onderscheid gemaakt in of je jonger of ouder bent dan 18 jaar. Alle gevallen zullen dus worden gemeld bij het verzuimloket van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs)

Het Mondriaan verzuimprotocol is opgenomen in de informatie die bij het aangaan van de onderwijsovereenkomst aan jou wordt uitgereikt.

- Bij kortdurend verzuim (1 tot 4 dagen) dient de (ziek)melding iedere dag opnieuw plaats te vinden.
- Bij langdurig verzuim (wanneer je op de eerste ziektedag al weet dat je langere tijd wegens ziekte niet op school aanwezig kunt zijn) worden bijzondere afspraken gemaakt met de SLB en de verzuimcoördinator. Wanneer jonger dan 18 jaar bent, is het noodzakelijk dat één van je ouders / verzorgers contact opneemt met school om dit 'langdurig verzuim' te melden. In dat geval is het niet nodig om je iedere dag ziek te melden. Let op: langdurig verzuim door ziekte komt niet vaak voor. Het gaat dus alleen om bijzondere omstandigheden.

Afspraken bij de huisarts, tandarts, specialist, etc. kun je niet tijdens de schooltijden maken.

Aan het begin van het schooljaar ontvang je de jaarplanning van je opleiding. Hierin staan o.a. de vakanties, studiedagen voor het personeel, begin- en einddata van onderwijs- en BPV periodes.

Per schooljaar zijn er 4 perioderoosters. Dit rooster wordt minimaal één week voorafgaand aan de ingangsdatum bekend gemaakt (uitgedeeld via SLB-er of op de website geplaatst). Van alle in het rooster vermelde lesmomenten wordt een aan- en afwezigheidsregistratie bijgehouden. Tijdens elke les vult een docent de presentie in op een presentielijst of wordt je aanwezigheid elektronisch geregistreerd d.m.v. je Mondriaanpas. Deze lijsten/registraties worden door de administratie verwerkt in een geautomatiseerd systeem.

Informatie over de roosters en roosterwijzigingen vind je op de informatieschermen in de school en op de website van je opleiding.

Toets- en examenmomenten kunnen ook plaats vinden buiten de reguliere roosters. Dit geldt ook voor eventuele inhaal- en bijspijkerlessen. Hiervoor is o.a. de donderdagmiddag gereserveerd. Het volgen van deze inhaallessen en examens is verplicht.

Roostertijden Brasserskade Delft	
Les	begin- en eindtijd
1	8.15 – 9.00
2	9.00 – 9.45
3	9.45 – 10.30
PAUZE	10.30 – 11.00
4	11.00 – 11.45
5	11.45 – 12.30
PAUZE	12.30 – 13.00
6	13.00 – 13.45
7	13.45 – 14.30
PAUZE	14.30 – 14.45
8	14.45 – 15.30
9	15.30 – 16.15
10	16.15 – 17.00

Roostertijden Aspasiaalaan Den Haag	
Les	begin- en eindtijd
1	8.15 – 9.00
2	9.00 – 9.45
3	9.45 – 10.30
PAUZE	10.30 – 10.45
4	10.45 – 11.30
5	11.30 – 12.15
6	12.15 – 13.00
7	13.00 – 13.45
8	13.45 – 14.30
9	14.30 – 15.15
PAUZE	15.15 – 15.30
10	15.30 – 16.15
11	16.15 – 17.00

Lunchpauze Aspasiaalaan 6e of 7e lesuur

1.15 Reglementen

Alle reglementen die van belang zijn voor studenten van Mondriaan zijn te vinden op de website www.rocmondriaan.nl >> Onze organisatie >> Reglementen voor deelnemers.

2. EXAMINERING

2.1 *Kwalificatiedossier*

Het onderwijs en de examens worden verzorgd volgens het kwalificatiedossier Financiële beroepen, vastgesteld per 1 augustus 2013.

2.2 *Examenprogramma*

Het examenprogramma van je opleiding vind je in dit hoofdstuk. Hier wordt beschreven uit welke onderdelen het examen bestaat. Ook is aangegeven welke eisen er gelden voor het met goed gevolg afleggen van de examenonderdelen en de BPV.

Om een diploma te kunnen behalen, leg je als student examens af. Door middel van deze examens stellen we vast of je kennis, vaardigheden en houding voldoen aan alle kwalificatie-eisen om te kunnen functioneren als beginnend beroepsbeoefenaar.

Het examenprogramma van je opleiding is opgenomen in twee examenplannen:

- 1) het examenplan beroepsspecifiek;
- 2) het examenplan generiek.

Bij het beroepsonderdeel sluit je de kerntaken en werkprocessen van het beroep af als een beginnend beroepsbeoefenaar.

Bij het generieke onderdeel sluit je Nederlands, Engels niveau 4, rekenen en loopbaan en burgerschap af.

De examenplannen zijn te vinden op de volgende bladzijden. Ieder examenplan kent een zak-/slagbeslissing die op de laatste regel te vinden is.

EXAMENPLAN BEROEPSSPECIFIEK **

Opleiding	Bedrijfsadministrateur (BOL)	Crebo	93212
Cohort	2013	Kwalificatiedossier	2013

	EXAMENS	INHOUD		Examenvorm	Context	Onderwaarde	Tijdsduur	Periode
		w erkprocessen	competenties *					
1	Dagboeken	1.1 t/m 1.4	J,K,M,S,T	examenproject	simulatie	voldoende	hele dag	3
2	Elementaire kennis BA	1.1 t/m 1.4		theorie examen	school	5,0 (2 en 3 gem >= 5,5)	120 min	5
3	Elementaire kennis BE	1.1 t/m 1.4		theorie examen	school	5,0 (2 en 3 gem >= 5,5)	120 min	6
4	Debiteuren - Crediteuren	3.1 t/m 3.4	E,F,H,J,K,M,R,S,T	examenproject	simulatie	voldoende	dagdeel	5
5	Uren en Kw antiteiten	4.2 t/m 4.3	F,I,J,M,S,T	examenproject	simulatie	voldoende	dagdeel	6
6	Spreadsheetvaardigheid fin. toep.	alle werkprocessen		praktijkexamen	school	5,0 (6 en 7 gem >= 5,5)	120 min	6
7	Rekenvaardigheid fin. toep.	alle werkprocessen		theorie examen	school	5,0 (6 en 7 gem >= 5,5)	120 min	2
8	Nederlands beroepsgericht	3.1 t/m 3.4		praktijkexamen	school/simulatie	voldoende	10 min	6
9	Eng. beroepsspecifiek Lezen A2	alle werkprocessen		theorie examen	school	Lez.+Schr.+Gespr. = gem >=5,5	60 min	8
	Eng. beroepsspecifiek Schrijven A2	alle werkprocessen		theorie examen	school		60 min	8
	Eng. beroepsspecifiek Gesprek. A2	alle werkprocessen		praktijkexamen	simulatie		10 min	7
10	Periodeafsluitingen	2.1, 2.2, 2.3	F,K,M,S,T,V	examenproject	simulatie	voldoende	2 dagdelen	12
11	Gevorderde kennis BA (5 x)	2.1, 2.2, 2.3		theorie examen	school	gem. 5 deexamens >= 5,5	5 x 90 min	6,8,10,11,12
12	Gevorderde kennis BE	2.1, 2.2, 2.3		theorie examen	school	5,0 (12 en 13 gem >= 5,5)	120 min	10
13	Gevorderde kennis FE	2.1, 2.2, 2.4		theorie examen	school	5,0 (12 en 13 gem >= 5,5)	120 min	12
14	Projectadministratie en Kas	4.1, 4.4, 4.5	D,E,F,I,J,K,M,Q,S,T	examenproject	simulatie	voldoende	2 dagdelen	8, 10
15	Eng. beroepsspecifiek Lezen B1	alle werkprocessen	(zie generiek nr 3)	theorie examen	school	Lez.+Schr.+Gespr. = gem >=5,5	60 min	10/11
	Eng. beroepsspecifiek Schrijven A2	alle werkprocessen	(zie specifiek nr 9)	theorie examen	school		60 min	8
	Eng. beroepsspecifiek Gesprek. B1	alle werkprocessen		praktijkexamen	simulatie		10 min	12
16	Afsluiting BPV	alle werkprocessen	alle competenties	n.v.t.	BPV	voldoende	n.v.t.	n.v.t.

* Voor de competenties, zie de tabel achterin het OER

** Blauwe tekst = behorend bij niveau 3, zwarte tekst = gestapelde onderdelen van niveau 4

Vaststelling kerntaken		Examens	Eindresultaat 'goed'	Eindresultaat 'voldoende'
KT	Werkproces			
1	1.1	1, 2, 3, 6, 7, 9	1 = goed én	1 = voldoende én
	1.2	1, 2, 3, 6, 7, 9	2 en 3 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0	2 en 3 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0
	1.3	1, 2, 3, 6, 7, 9	6 en 7 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0	6 en 7 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0
	1.4	1, 2, 3, 6, 7, 9	9 gem. \geq 5,5	9 gem. \geq 5,5
3	3.1	4, 6, 7, 8, 9	4 = goed én	4 = voldoende
	3.2	4, 6, 7, 8, 9	6 en 7 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0	6 en 7 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0
	3.3	4, 6, 7, 8, 9	8 = voldoende, 9 gem. \geq 5,5	8 = voldoende, 9 gem. \geq 5,5
	3.4	4, 6, 7, 8, 9		
4	4.2	4, 6, 7, 9	5 = goed én	5 = voldoende
	4.3	4, 6, 7, 9	6 en 7 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0 9 gem. \geq 5,5	6 en 7 gemiddeld \geq 5,5 min. 5,0 9 gem. \geq 5,5
	4.1	14, 15		
	4.4	14, 15	14 = goed (=alle w p's goed) én	14 = voldoende én 15 \geq 5,5
	4.5	14, 15	15 \geq 5,5	
2	2.1	10, 11, 12, 13, 15	10 = goed (=alle w p's goed) én 15 \geq 5,5	10 = voldoende én 15 \geq 5,5
	2.2	10, 11, 12, 13, 15	11 \geq 7,5 én gem. 12, 13 \geq 7,5	11 \geq 5,5 én gem. 12, 13 \geq 5,5
	2.3	10, 11, 12, 13, 15		

Zak-/slaagbeslissing diploma: Alle kerntaken incl. de BPV beoordeling zijn minimaal voldoende

EXAMENPLAN GENERIEK

Opleiding	Bedrijfsadministrateur (BOL)	Crebo	93212
Cohort	2013	Kwalificatiedossier	2013

EXAMEN	INHOUD	Niveau	Examenvorm	Onderwaarde	Context	Periode	
1	Nederlands a	Lezen	3F	Computerafname	Verplichte deelname	School	10
		Luisteren	3F	Computerafname		School	10
	Nederlands b	Spreken	3F	Mondeling		School	11
		gesprekken voeren	3F	Mondeling		School	11
		Schrijven	3F	Schriftelijk		School	12
2	Rekenen	Getallen, Verbanden, Meten en Meetkunde	3F	Computerafname	Verplichte deelname	School	7
3	Engels	Lezen B1 (=zelfde examen als specifiek nr 15)	B1	Computerafname	Minimaal een 5,0 van gemiddelde 3, 4, 5, 6, 7	School	10/11
4		Luisteren B1	B1	Computerafname		School	10/11
5		Spreken A2	A2	Mondeling		School	11
6		gesprekken voeren A2 (zelfde als specifiek nr 9)	A2	Mondeling		School	8
7		Schrijven A2 (=zelfde examen als specifiek nr 9)	A2	Schriftelijk		School	8
8	Loopbaan en Burgerschap	Loopbaan Functioneringsgesprek 1	n.v.t.	Opdracht	Inspanningsverplichting	School	3
9		Loopbaan Functioneringsgesprek 2	n.v.t.	Opdracht	Inspanningsverplichting	School	6
10		Burgerschap Economie	n.v.t.	Opdrachten	Inspanningsverplichting	School	1
11		Burgerschap Gezondheid	n.v.t.	Opdrachten	Inspanningsverplichting	School	2
12		Burgerschap Sociaal	n.v.t.	Opdrachten	Inspanningsverplichting	School	3
13		Burgerschap Politiek	n.v.t.	Opdrachten	Inspanningsverplichting	School	5,6
14		Loopbaan Functioneringsgesprek 3	n.v.t.	Opdracht	Inspanningsverplichting	School	10

**** Blauwe tekst = behorend bij niveau 3, zwarte tekst = gestapelde onderdelen van niveau 4**

Vaststelling eindresultaat Examenplan generiek:	Nederlands: rekenkundig gemiddelde van de onderdelen a op één decimaal en b op één decimaal; eindcijfer afgerond op een heel cijfer. Rekenen: eindresultaat afgerond op een heel getal Engels: minimaal een 5; rekenkundig gemiddelde van de 5 onderdelen afgerond op een heel getal
--	--

Zak-/ slaagbeslissing examenplan generiek voor diploma:	Bij alle onderdelen uit de tabel voldaan aan de onderwaarde. Diplomeren in schooljaar 2013-2014
--	--

2.3 Diploma-eisen

Het diploma van de opleiding Bedrijfsadministrateur wordt behaald, als je:

1. De beroepsgerichte examens op basis van het examenplan met minimaal een voldoende hebt afgesloten.
2. Nederlands, examen hebt afgelegd op niveau 3F (zie 2.4)
3. Engels, examen hebt afgelegd op niveau B1, A2 (zie 2.5)
4. Rekenen, examen hebt afgelegd op niveau 3F (zie 2.6)
5. Voldaan hebt aan de inspanningsverplichting loopbaan en burgerschap zoals beschreven in het examenplan.
6. De BPV met minimaal een voldoende hebt afgesloten.

2.4 Nederlands

Studenten die in 2013/2014 afstuderen

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en een instellingsexamen spreken, gesprekken voeren en schrijven. De centraal ontwikkelde examens lezen en luisteren zijn digitale examens. Het centraal ontwikkelde examen en het instellingsexamen leveren één cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt niet mee voor het behalen van het diploma.

Let op: Indien je na 1 oktober 2014 afstudeert, telt het cijfer voor Nederlands wel mee voor het diploma.

Studenten die in 2014/2015 en 2015/2016 afstuderen

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en een instellingsexamen spreken, gesprekken voeren en schrijven. De centraal ontwikkelde examens lezen en luisteren zijn digitale examens. Het centraal ontwikkelde examen en het instellingsexamen leveren één cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5). Het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn.

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor jouw opleiding zijn gesteld. De vereiste taalniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de taalniveaus van het Referentiekader Taal en rekenen.

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
3F	x	x	x	x	x

In bijlage 6 zijn de taalniveaus beschreven.

2.5 Moderne Vreemde Talen

Studenten die in 2013/2014 afstuderen

Je legt een examen Engels af. Het cijfer voor Engels telt mee voor het behalen van het diploma, en moet minimaal een 5 zijn.

Studenten die in 2014/2015 afstuderen

Je legt een examen Engels af. Het cijfer voor Engels telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5). Het andere eindcijfer moet ten minste een 6 zijn.

Studenten die vanaf 2015/2016 afstuderen

Je legt een examen Engels af. Het cijfer voor Engels telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.

Voor deze opleiding leg je examens af in: Engels

De beroepsspecifieke taaleisen en de generieke eisen worden geëxamineerd met een instellingsexamen.

In de tabel hieronder vind je de generieke uitstroomeisen Engels.

Mbo 4 Generieke uitstroomeisen Engels

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B2					
B1	x	x			
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

Voor jouw opleiding moet er ook voor het beroep Engels worden beheerst. In onderstaande tabel zijn de beroepsgerichte uitstroomeisen aangegeven.

Voor het vak Engels moet minimaal een 5 worden behaald voor het behalen van het diploma.

Mbo 4 Beroepsgerichte uitstroomeisen Engels

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B2					
B1	x	x	x		
A2				x	x
A1					

De informatie over de cesuur en de slaag-/zakbeslissing is opgenomen in het examenplan.

De niveaubeschrijvingen van de Moderne Vreemde Talen kun je vinden in bijlage 7.

2.6 Rekenen

Studenten die in 2013/2014 en 2014/2015 afstuderen

Je legt een examen rekenen af. Het is mogelijk dat dit examen een centraal ontwikkeld examen is. Het centraal ontwikkelde examen is een pilotexamen. Het pilotexamen levert één cijfer voor rekenen op. Op school krijg je hier meer informatie over.

Het cijfer rekenen telt niet mee voor het diploma.

Let op: Indien je na 1 oktober 2015 afstudeert, telt het cijfer voor rekenen wel mee voor het behalen van het diploma.

Studenten die vanaf 2015/2016 afstuderen

Je legt een examen rekenen af. Het examen is een centraal ontwikkeld examen. Het centraal ontwikkelde examen is een digitaal examen dat verplicht moet worden afgenomen. Het centraal ontwikkelde examen levert één cijfer voor rekenen op. Het cijfer rekenen telt mee voor het diploma. Van de eindcijfers voor Nederlands, rekenen en Engels mag er één onvoldoende zijn (niet lager dan een 5), de twee andere eindcijfers moeten ten minste een 6 zijn.

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor je opleiding zijn gesteld. De vereiste rekenniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de rekenniveaus van het Referentiekader Taal en rekenen.

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Metten en meetkunde	Verhoudingen
3F	x	x	x	x

Voor jouw opleiding moeten er ook voor het beroep bepaalde rekenvaardigheden worden beheerst. In de onderstaande tabel zijn die aangegeven.

Rekeneisen vanuit het beroep

Niveau \ Vaardigheid	Getallen	Verbanden	Metten en meetkunde	Verhoudingen
3F	x	x		x
2F			x	

De beschrijvingen van de rekenvaardigheden kun je vinden in bijlage 8.

2.7 Examenreglement

De bepalingen van het *Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan* (bijlage 1) zijn van toepassing op alle examinering.

Indien je een verzoek wilt indienen bij de examencommissie, kun je je wenden tot het Hoofd Examenbureau van je opleidingslocatie.

Hieronder volgt een aanvulling op het Examenreglement ten behoeve van je opleiding:

1. Het herkansen van onvoldoende resultaten

Een deel van de examinering voor de opleiding vindt plaats via examenprojecten. Een examenproject bestaat uit een (aantal) werkproces(sen) behorend bij een (of meerdere) kernta(a)k(en).

Bij een tweede of eventueel volgend examenmoment behorend tot de examenmomenten van het betreffende cohort hoeft (hoeven) alleen het (de) werkproces(sen) dat (die) onvoldoende is (zijn) opnieuw gedaan te worden.

2. Extra herkansingsmomenten

In aanvulling op punt 3.2 van het Centraal Examenreglement kan de student bij de examencommissie een verzoek indienen voor (een) extra herkansingsmoment(en). Extra herkansingsmomenten worden alleen verleend als de student zonder het extra moment niet in staat is te voldoen aan de diploma-eisen. De examencommissie behoudt zich het recht voor om het verzoek om extra herkansingsmomenten niet te honoreren.

3. Inschrijving extraneus

Indien de student na afronding van de opleiding niet volaan heeft aan de diploma eisen, kan deze een verzoek indienen bij de examencommissie om als extraneus student (examendeelnemer) te worden ingeschreven. De examencommissie behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden(en) het verzoek om inschrijving als examendeelnemer niet te honoreren.

De gemaakte afspraken m.b.t. inhoud, duur en eventuele begeleiding zullen schriftelijk worden vastgelegd.

4. Aanwezigheid bij examenonderdelen

Volgens het examenreglement dient een kandidaat deel te nemen aan alle examenonderdelen.

Indien een kandidaat niet aanwezig is bij de start van een examenzitting, is de volgende richtlijn van toepassing:

- bij examenzittingen wordt een kandidaat toegelaten tot en met 15 minuten na aanvang. Bij centrale, landelijke examens kan hiervoor een andere tijdsduur gelden.

Uitzondering hierop vormen examenzittingen waarbij toelating na de start verstoring van het examen tot gevolg heeft, zoals mondelinge examens en examens luistervaardigheid. In alle gevallen geldt dat de kandidaat alleen nog recht heeft op de resterende tijdsduur van de examenzitting.

Het is kandidaten niet toegestaan de examenruimte binnen 15 minuten na aanvang van de zitting te verlaten (niet van toepassing op mondelinge examens).

Elk examenonderdeel wordt per cohort 2 keer aangeboden. Bij het niet deelnemen, ongeacht de reden, wordt géén beoordeling toegekend maar wordt de kandidaat afwezig genoteerd. Afwezigheid bij een examenonderdeel geeft dus géén automatisch recht op extra examenmomenten boven de 2 reguliere momenten. Zie ook punt 2 'Extra herkansingsmomenten' van deze aanvulling op het examenreglement.

In alle gevallen van overmacht, zoals bijvoorbeeld storingen van het openbaar vervoer of uitzonderlijke weersomstandigheden, kan de examencommissie besluiten af te wijken van de bovenstaande regeling.

2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen

De examencommissie is verantwoordelijk voor het op een verantwoorde wijze doorlopen van de examenprocedures voor die opleidingen waarvoor zij is ingesteld door het bevoegd gezag.

De examencommissie bewaakt het totale proces van planning, de voorbereiding, de afname, de beoordeling, de vaststelling van het resultaat, het bekendmaken van de uitslag, de evaluatie en het beheren en bewaren van examenbescheiden.

In gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de examencommissie. In bijlage 3 is te lezen wie er zitting hebben in de examencommissie, wat hun functies zijn en hoe de commissie te bereiken is.

2.9 Beroepsprocedure

Bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' (zie bijlage 4) kan je beroep aantekenen tegen beslissingen van de examencommissie, de examinatoren en de studieloopbaanbegeleider, als deze beslissingen verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Voor de manier waarop beroep kan worden aangetekend zie het *Reglement van beroep voor de examens*. Dit reglement is te vinden op de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl.

BIJLAGEN

1. Enkele belangrijke begrippen

Beroepsopleidende leerweg (BOL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Van de totale studiebelasting wordt tussen de 20% en 60% besteed aan de beroepspraktijkvorming. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 850 uur.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Van de totale studiebelasting wordt 60% of meer besteed aan de beroepspraktijkvorming. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 200 uur.

Aanwezigheidsregistratie: je aanwezigheid op school en BPV wordt geregistreerd door de docent, begeleider en/of door een digitaal systeem.

Begeleide uren: onderwijsactiviteiten die plaatsvinden onder begeleiding van een docent van ROC Mondriaan of uren in de BPV.

Beroepspraktijkvorming (BPV): Dat deel van de beroepsopleiding dat in de praktijk wordt uitgevoerd. De BPV is een verplicht onderdeel van de beroepsopleiding. Een met goed gevolg afgesloten BPV is een wettelijke voorwaarde voor diplomering.

BPV-overeenkomst: een overeenkomst die jij aangaat met school en het bedrijf waar jij BPV doet. Daarin staat zowel wat van jou verwacht wordt tijdens de BPV-periode, als wat jij van de instelling en school mag verwachten.

Bindend negatief studievoorschrift: de mededeling van ROC Mondriaan waarin aan jou wordt verteld dat jij je studie bij de opleiding dient te stoppen.

Cohort: groep examenkandidaten die op basis van hetzelfde kwalificatiedossier en hetzelfde examenplan examen aflegt.

Centrale examens (coe): examens Nederlandse taal en rekenen van het College voor Examens die centraal worden georganiseerd.

Competenties: In iedere kerntaak moet je aan het einde van je opleiding competent zijn. Dat betekent: dingen weten (kennis), dingen begrijpen (inzicht), dingen kunnen (vaardigheden) en een goede houding laten zien.

Diploma: een wettelijk document waarmee wordt aangetoond en vastgelegd dat de eigenaar een omschreven kwalificatie heeft behaald.

Diploma-eisen: het geheel van vereisten waaraan de student moet voldoen om het diploma te behalen.

Examen: onderzoek naar en beoordeling van kennis, vaardigheden en houding van een examenkandidaat.

Examendossier: totaal van examenresultaten en bewijsstukken op grond waarvan besloten kan worden over diplomering van de kandidaat.

Examenplan: het overzicht van de examens in je opleiding.

Generiek: algemeen (bijvoorbeeld: de generieke vakken: de algemene vakken).

Kenniscentrum (beroepsonderwijs bedrijfsleven): een organisatie van een bepaalde branche die kerntaken en competenties vaststelt. Voor jouw opleiding is dat: kenniscentrum ECABO.

Kerntaken: de belangrijkste taken die je in je beroep moet uitvoeren.

Kwalificatie: het geheel van exameneisen en bekwaamheden die een afgestudeerde van een beroepsopleiding moet beheersen voor het functioneren in het beroep en als burger in de samenleving.

Kwalificatiedossier: het document waarin een of meer kwalificaties zijn beschreven.

Onbegeleide uren: de uren die je als student zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Onderwijsovereenkomst (OWO): in de onderwijsovereenkomst wordt vastgelegd wat van jou verwacht wordt in de opleiding en wat jij van de school mag verwachten.

Specifiek (of beroepsspecifiek): hoort bij het beroep.

Studiebelastingsuren (sbu): hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastingsuren'. Deze studiebelastingsuren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren.

Studieloopbaanbegeleider: helpt je bij je studie.

Schorsing: het tijdelijk niet mogen deelnemen aan onderwijsactiviteiten.

Toets: wordt gebruikt om de ontwikkeling van de student zichtbaar te maken op het gebied van kennis, vaardigheden en houding.

Toetsplan: het overzicht van de toetsen in je opleiding.

Verwijdering: het gedwongen moeten beëindigen van de opleiding.

Verzuimmelding: Mondriaan meldt verplicht het verzuim van 18- tot 23-jarigen bij het Regionale Meld- en Coördinatiepunt.

Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.

2. centraal examenreglement beroepsopleidingen roc mondriaan

Artikel 1	Regeling van de examens
Artikel 2	Het examen
Artikel 3	Herkansen van examens
Artikel 4	Organisatie van examens
Artikel 5	De uitslag
Artikel 6	Onregelmatigheden
Artikel 7	Beroepsrecht
Artikel 8	Slotbepaling
Artikel 9	Citeertitel

De bepalingen die in dit Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen van ROC Mondriaan zijn vastgelegd, gelden voor de (CREBO gerelateerde) examens voor beroepsopleidingen.

In alle gevallen geldt dat zowel het proces van examinering als de examenproducten voldoen aan de eisen van het Toezichtkader BVE.

De regels uit dit examenreglement gelden voor alle examens, tenzij tussen de school en de Exameninstelling die in voorkomende gevallen de examens verzorgt, anders is bepaald. Ter uitwerking kunnen in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding specifieke regels zijn opgenomen.

Het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan is laatstelijk vastgesteld door het College van Bestuur op 19 februari 2013 en treedt in werking op 1 september 2013.

ARTIKEL 1 Regeling van de examens

1.1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- Centraal Examen: de centrale afname binnen ROC Mondriaan van de centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen van het College voor Examens.
- College voor Examens: is verantwoordelijk voor de afname van centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen binnen het middelbaar beroeps onderwijs.
- College van Bestuur: het bevoegd gezag dat belast is met de leiding van ROC Mondriaan.
- Commissie van beroep voor de examens: een onafhankelijke commissie, ingesteld door het bevoegd gezag, die het beroep behandelt dat door een examenkandidaat is ingesteld tegen het besluit van de Examencommissie.
- Diploma: een krachtens de wet erkend document waarmee is aangetoond en vastgelegd dat de bezitter een omschreven kwalificatie behaald heeft.
- EVC-rapportage: Rapportage inzake verworven competenties, opgesteld door een EVC-erkende instelling.
- Examinator: wettelijke term waarmee iemand bedoeld wordt die examens afneemt en beoordeelt.
- Examen: door een daartoe bevoegde instantie ingesteld onderzoek naar kennis, houding en vaardigheden die de examenkandidaat zich op grond van de diploma-eisen moet hebben eigen gemaakt, en de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek aan de hand van de beoordelingscriteria en beslisregels.
- Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB: de wet over examinering en kwalificering die voor de beroepsopleidingen geldt vanaf 1 augustus 2012.
- Examencommissie: organisatorische eenheid binnen de instelling, ingesteld door het bevoegd gezag, die verantwoordelijk is voor examinering en diplomering.
- Examenopdracht: een examen of onderdeel van een examen; kan bestaan uit kennis- en/of praktijkonderdelen.
- Generieke examenonderdelen: examens in de vakken Nederlands, rekenen en Engels. NB. De generieke vakken zijn Nederlands, rekenen, Engels en loopbaan en burgerschap.
- Herkansen: het opnieuw afleggen van een examen (onderdeel).
- Instelling: ROC Mondriaan.
- Kerntaken: samenhangende en kenmerkende beroepsactiviteiten (werkprocessen), die door beroepsbeoefenaren worden uitgevoerd.
- Onderwijs- en Examenregeling (OER): de regels en afspraken binnen ROC Mondriaan die gelden voor examinering en diplomering.
- Onderwijsmanager: leidinggevende van de school.
- Opleidingsduur: de normatieve duur van de opleiding vermeerderd met maximaal twee jaar.
- School: organisatieonderdeel van ROC Mondriaan waarbinnen opleidingen worden verzorgd.
- Specifieke examenonderdelen: examens in de beroepsspecifieke vakken.
- Student: een persoon die is ingeschreven voor een beroepsopleiding bij ROC Mondriaan en de onderwijsovereenkomst heeft getekend.
- Studieduur: door het bevoegd gezag vastgestelde duur van het aangeboden traject met inachtneming van de studielast.
- Toezicht, vroeger genaamd externe legitimering: het proces dat wordt uitgevoerd door de Onderwijsinspectie, om te waarborgen dat de exameninhoud en het examenproces voldoen aan de kwaliteitsnormen, en dat het niveau en de inhoud zijn afgestemd op de kwalificatiedossiers.
- Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.
- Wet: de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

ARTIKEL 2 Het examen

2.1 Recht op deelname

Studenten hebben toegang tot alle onderdelen van het examen waarvoor zij een onderwijsovereenkomst met ROC Mondriaan hebben gesloten voor zover die toegang niet is beperkt door bepalingen in de onderwijs- en examenregeling, bepalingen in het kader van veiligheid, dan wel door de bepalingen uit dit reglement.

2.2 Vrijstellingen

De examencommissie kan, op verzoek van de betrokkene, op basis van vooropleiding en/of kennis of ervaring vastgelegd in een EVC-rapportage, bepalen dat gehele of gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend voor bepaalde examenonderdelen.

Bij de beoordeling van vrijstellingsverzoeken is de examencommissie gehouden aan de richtlijnen en procedures in het Examenhandboek Beroepsonderwijs ROC Mondriaan en het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

ARTIKEL 3. Herkansen van examens

3.1 Recht op herkansing

De student heeft recht op één herkansing van elk examen binnen de voor hem geldende studieduur. Voor het herkansen van de centrale examens geldt het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3.2 Mogelijkheid tot meer herkansingen

Indien er mogelijkheid wordt geboden tot meer herkansingen zijn de voorwaarden daartoe (bijvoorbeeld met betrekking tot het naleven van de presentieregels) opgenomen in de onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

ARTIKEL 4 Organisatie van de examens

4.1 Bekendmaking organisatie van het examen

Alle gegevens met betrekking tot de inhoud, vorm, organisatie en beoordeling van examens worden tijdig aan de studenten bekend gemaakt. Dit geldt eveneens voor de informatie over toegestane of verplichte hulpmiddelen.

4.2 Bekendmaking gang van zaken

De gang van zaken voor, tijdens en na afloop van een examenopdracht of centraal examen wordt tijdig, dat wil zeggen, ten minste een week voor aanvang van het examen aan de student kenbaar gemaakt.

De examencommissie bepaalt of, en zo ja op welke wijze, een student zich moet inschrijven voor een examenonderdeel. Studenten zijn verplicht deel te nemen aan de examenonderdelen waarvoor zij zich hebben ingeschreven.

4.3 Aangepaste examinering

Ten aanzien van specifieke doelgroepen en gehandicapten kan de examencommissie aangepaste examinering toestaan. De student dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. Bij centrale examinering dient het verzoek te voldoen aan de eisen conform het examenprotocol van het College voor Examens.

De beslissing van de examencommissie wordt uiterlijk binnen tien schooldagen na indiening van het verzoek, schriftelijk meegedeeld aan de student.

4.4 Uitvoering

De examencommissie is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken tijdens de uitvoering van examens. De commissie is verantwoordelijk voor de inrichting van de locatie, het beschikbaar zijn van de benodigde materialen en draagt zo nodig zorg voor adequate surveillance.

De uitvoering van centrale examens vindt plaats conform het examenprotocol van het College voor Examens.

4.5 Legitimatie

Alle studenten die een examen afleggen moeten een geldig legitimatiebewijs kunnen tonen; wanneer zij daarvan in het bezit zijn: hun Mondriaanpas.

ARTIKEL 5 De uitslag

5.1 Bekendmaking uitslag

De uitslag van een examen wordt binnen tien schooldagen na het examen bekend gemaakt. Bij centrale examens gelden de landelijk afgesproken termijnen zoals die door het College voor Examens zijn doorgegeven. Resultaten worden in de regel schriftelijk aan de studenten bekendgemaakt.

5.2 Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking

Examengegevens van studenten worden, indien de aard of omvang van de stukken dat toelaat, tezamen met de beoordelingsaspecten en indicatoren door de school bewaard. De bewaartermijn bedraagt zes maanden na afronding van de opleiding. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag hebben belanghebbenden recht op inzage en heeft de student recht op bespreking van het materiaal en op motivering van de beoordeling, voor zover een eventuele geheimhoudingsplicht ten aanzien van de examenproducten zich daar niet tegen verzet. Voor zover mogelijk wordt een alternatief geboden.

Bij centrale examens zijn de regels voor het recht op inzage van toepassing zoals die zijn opgenomen in het examenprotocol van het College voor Examens.

5.3 Diplomerings

De wettelijke eisen en voorwaarden voor diplomering zijn beschreven in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding. De student komt voor een diploma in aanmerking, als hij aan al deze eisen en voorwaarden aantoonbaar heeft voldaan.

5.4 Geldigheidsduur examen

5.4.1 De geldigheidsduur van de uitslag van een specifiek examen(onderdeel) is tijdens de opleiding gelijk aan de opleidingsduur.

5.4.2 De geldigheidsduur van de uitslag van examens van de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen en Engels is maximaal twee jaar.

ARTIKEL 6 Onregelmatigheden

6.1 Onregelmatigheden

De examencommissie is bevoegd het examen ongeldig te verklaren bij onregelmatigheden.

Als onregelmatigheid wordt in ieder geval aangemerkt:

- (het mogelijk maken van) spieken,
- het overnemen van teksten zonder bronvermelding,
- het niet opvolgen van instructies van surveillanten,
- het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen.
- Het ongeoorloofd meenemen van papier of aantekeningen.

Verder staat het ter beoordeling van de examencommissie om gedragingen, handelingen en dergelijke aan te merken als onregelmatig in de zin van dit artikel.

6.2 Horen student

Alvorens de examencommissie een beslissing neemt inzake geschillen, hoort deze de student.

6.3 Onregelmatigheden van ernstige aard

Indien er sprake is van onregelmatigheden van ernstige aard, kan de examencommissie de onderwijsmanager adviseren disciplinaire maatregelen te treffen, conform artikel 7 van het Deelnemersstatuut.

ARTIKEL 7 Beroepsrecht

Studenten kunnen beroep aantekenen tegen beslissingen van beoordelaars, de examencommissie en de examinatoren, die verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Dit kan bij de Commissie van Beroep voor de Examens, op basis van het 'Deelnemersstatuut' en conform het 'Reglement commissie van Beroep voor de Examens Mondriaan'.

ARTIKEL 8 Slotbepaling

8.1 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement en de betreffende onderwijs- en examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

8.2 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van de examinering en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van de examinering noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

8.3 Strijdigheid bepalingen

Indien enige bepaling uit de onderwijs- en examenregeling strijdig is met de bepalingen uit dit reglement, hebben de bepalingen uit dit reglement voorrang.

ARTIKEL 9 Citeertitel

Dit reglement kan worden aangehaald als het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan.

Lijst van documenten waar naar verwezen wordt:

- Het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
- De Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding (OER)
- Het Examenprotocol van het College voor Examens conform het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3. Examencommissie

De examencommissie van de School voor Economie Delft is bereikbaar op het volgend adres:

Adres Brasserskade 1, 2612 CA, DELFT
Telefoon 088 6665902
Email j.spierings@rocmondriaan.nl

De examencommissie van de School voor Economie en Juridische Beroepen Den Haag is bereikbaar op het volgend adres:

Adres Aspasialaan 19, 2493 WN, DEN HAAG
Telefoon 088 6665332
Email l.beekenkamp@rocmondriaan.nl

4. Commissie van Beroep voor de Examens

Als student kun je bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' beroep aantekenen tegen beslissingen die verband houden met de uitslag van en de behandeling tijdens een onderdeel van het examen. Het beroep moet je binnen twee weken na de beslissing indienen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' door middel van een brief met de redenen waarom je het niet eens bent met de beslissing.

ADRES COMMISSIE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

De 'Commissie van Beroep voor de Examens' is te bereiken via het meld- en informatiepunt klachten: klachten@rocmondriaan.nl.

Commissie van Beroep voor de Examens
Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag
Tel. 088-6663848 (dhr. Leo Hofland, griffier van de commissie)

Zie voor de manier waarop je beroep kunt aantekenen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' het *Reglement van beroep voor de examens Mondriaan*. Deze kun je vinden op de website www.rocmondriaan.nl.

5. Klachtencommissie ROC Mondriaan

De Klachtencommissie van ROC Mondriaan is te bereiken via het volgende mailadres: klachten@rocmondriaan.nl.

Het bezoekadres:

Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag

6. Niveaubeschrijvingen Nederlands

	Mondelinge taalvaardigheid			Lezen		Schrijven
	Gesprekken	Luisteren	Spreken	Zakelijke teksten	Fictionele, narratieve en literaire teksten	
4F	Kan in alle soorten gesprekken taal nauwkeurig en doeltreffend gebruiken voor een breed scala van onderwerpen uit (beroeps)opleiding, en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een grote variatie aan, ook complexe, teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, die ook abstracte thema's kunnen behandelen.	Kan duidelijke, gedetailleerde monologen en presentaties houden over tal van onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Kan een grote variatie aan teksten lezen over tal van onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard en kan die in detail begrijpen.	Kan volwassenenliteratuur interpreterend en esthetisch lezen.	Kan goed gestructureerde teksten schrijven over allerlei onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan relevante belangrijke kwesties benadrukken, standpunten uitgebreid uitwerken en ondersteunen met redenen en relevante voorbeelden.
3F	Kan op effectieve wijze deelnemen aan gesprekken over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan monologen en presentaties houden over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin ideeën worden uitgewerkt en voorzien van relevante voorbeelden.	Kan een grote variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard zelfstandig lezen. Leest met begrip voor geheel en details.	Kan adolescentenliteratuur en eenvoudige volwassenenliteratuur kritisch en reflecterend lezen.	Kan gedetailleerde teksten schrijven over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeengevoegd en beoordeeld worden.
2F	Kan in gesprekken over alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit leefwereld en (beroeps)opleiding uiting geven aan persoonlijke meningen, kan informatie uitwisselen en gevoelens onder woorden brengen.	Kan luisteren naar teksten over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling of die verder van de leerling af staan.	Kan redelijk vloeiend en helder ervaringen, gebeurtenissen, meningen, verwachtingen, gevoelens onder woorden brengen over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan teksten lezen over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling afstaan.	Kan eenvoudige adolescentenliteratuur herkenkend lezen.	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.
1F	Kan eenvoudige gesprekken voeren over vertrouwde onderwerpen in het dagelijks leven op en buiten school.	Kan luisteren naar eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling.	Kan in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven, informatie geven, verslag uitbrengen, uitleg en instructie geven in alledaagse situaties in en buiten school.	Kan eenvoudige teksten lezen over alledaagse onderwerpen en over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld.	Kan jeugdliteratuur belevend lezen.	Kan korte, eenvoudige teksten schrijven over alledaagse onderwerpen of over onderwerpen uit de leefwereld.

7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen

	Luisteren	Lezen	Spreken	Gesprekken	Schrijven
B2	Kan een langer betoog en lezingen begrijpen en complexe redeneringen volgen als het onderwerp redelijk vertrouwd is. Kan de meeste actualiteiten-programma's op de tv volgen. Kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen waarbij de schrijver een bijzondere positie of standpunt inneemt. Kan eigentijds literair proza begrijpen.	Kan gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala aan onderwerpen die betrekking hebben op het eigen interessegebied. Kan een standpunt over een actueel onderwerp verduidelijken de voordelen en nadelen van diverse opties toelichten.	Kan zo deelnemen aan een vloeiend gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is. Kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en standpunten uitleggen en ondersteunen.	Kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala aan onderwerpen die de interesse van de schrijver hebben. Kan een verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning voor of tegen een standpunt. Kan brieven schrijven waarin het persoonlijk belang van indrukken en ervaringen aangegeven wordt.
B1	Kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk taal wordt gesproken over vertrouwde zaken die hij regelmatig tegenkomt op zijn werk, school, vrije tijd enz. Kan de hoofdpunten begrijpen van radio- of tv- programma's over actuele zaken of vertrouwde onderwerpen (<i>persoonlijk, beroep</i>), als er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	Kan teksten begrijpen die vooral bestaan uit zeer frequente, dagelijks aan het werk verbonden taal. Kan de beschrijvingen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Kan uitingen op een eenvoudige manier aan elkaar verbinden, zodat hij ervaringen, gebeurtenissen dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen. Kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en de eigen reactie beschrijven.	Kan de meeste situaties aan die zich voordoen tijdens een reis in het gebied waar de taal wordt gesproken. Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of zijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (<i>b.v. familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen</i>)	Kan eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen en indrukken beschreven worden.
A2	Kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden van persoonlijk belang (<i>informatie over mezelf familie, winkelen, omgeving werk</i>). Kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige berichten en aankondigingen volgen	Kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Kan specifieke, voorspelbare informatie vinden in eenvoudige teksten, zoals advertenties, menu's, dienstregelingen. Kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige woorden familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en huidige of meest recente baan te beschrijven.	Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een directie uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Kan zeer kort sociale gesprekken aan, hoewel hij gewoonlijk niet voldoende begrijpt om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Kan korte eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken.
A1	Kan vertrouwde woorden en zinnen begrijpen die zichzelf, zijn familie en mijn directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en catalogi.	Kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om de woonomgeving en de mensen in de naaste omgeving te beschrijven.	Kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer tempo te herhalen of opnieuw te formuleren en helpt bij het formuleren van wat de spreker probeert te zeggen. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.	Kan een korte, eenvoudige mededeling doen, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Kan op formulieren persoonlijke details invullen, bijvoorbeeld naam, nationaliteit, en adres op een inschrijvingsformulier noteren

8. Beschrijving rekenvaardigheden

In het onderstaande schema zijn de rekenvaardigheden beschreven die je moet beheersen.

Getallen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - getallen en getal relaties - structuur en samenhang <p>C Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - Berekeningen uitvoeren met gehele getallen, breuken en decimale getallen
Verhoudingen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, 'deel van 'met elkaar in verband brengen <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen.
Meten en meetkunde	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten van lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur - tijd en geld - meetinstrumenten - schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - meetinstrumenten gebruiken - structuur en samenhang tussen meeteenheden -verschillenden representaties 2D en 3D <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten - rekenen in de meetkunde
Verbanden	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen -veel voorkomende diagrammen en grafieken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen - gegevens verzamelen, ordenen en weergeven - patronen beschrijven <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen - rekenvaardigheden gebruiken

9. Overzicht competenties

Competenties																								
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen